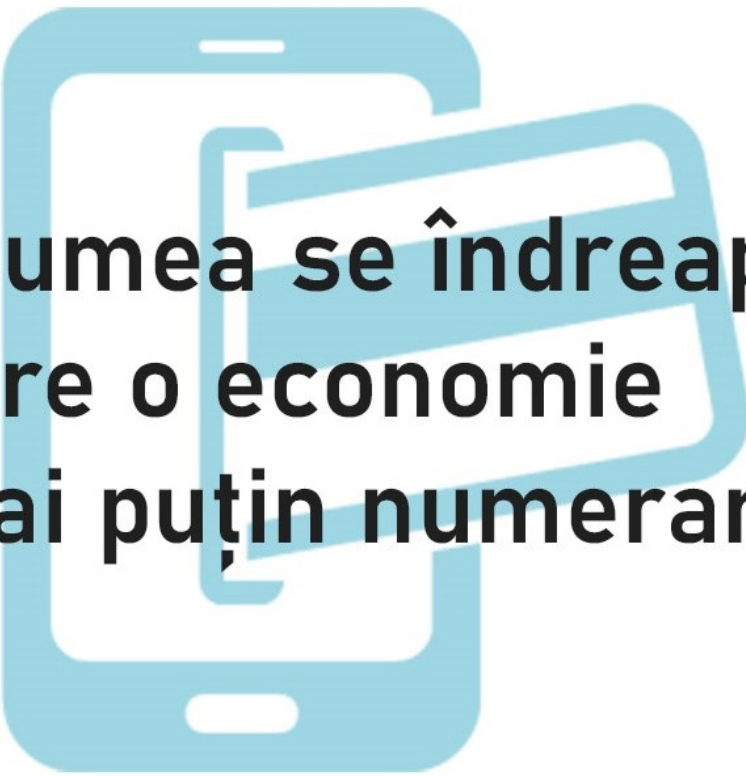

22.10.2024

De ce lumea se îndreaptă spre o economie cu mai puțin numerar

De ce lumea se îndreaptă spre o economie cu mai puțin numerar

**EDUCAȚIE FINANCIARĂ
PENTRU TOȚI**

o campanie
organizată de

Banca
Națională
a Moldovei

cu suportul
financiar

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

Evoluția banilor a fost marcată de mai multe etape și revoluții care au facilitat procesele de schimb și au contribuit la dezvoltarea economiilor. Trecerea de la sistemul de troc la utilizarea monedelor metalice a permis oamenilor să facă schimburi mai eficiente și mai flexibile. Apariția bancnotelor emise de autoritățile centrale a reprezentat o altă revoluție, deoarece a sporit încrederea în sistemul monetar și a înlesnit comerțul. Evoluția tehnologică a dus la apariția plăților electronice, care permit schimburile de bani într-un mod rapid, comod și sigur. Această evoluție continuă să schimbe modul în care oamenii gestionează și utilizează banii, stimulând inovațiile și transformările în sistemul financiar și cel economic.

Ce este o plată fără numerar

Plățile fără numerar sunt orice tip de plată care nu implică utilizarea bancnotelor sau monedelor în forma lor fizică. Este

vorba de plățile electronice sau digitale pe care le realizăm atunci când utilizăm instrumentele de plată fără numerar, cum ar fi:

- **Cardul de plată** este unul dintre cele mai populare și comode instrumente de plată fără numerar. Acesta poate fi obținut odată cu deschiderea unui cont de plăți și utilizat în țară sau peste hotare, la bancomate, magazine sau pentru cumpărăturile online.
- **Transferul de credit** este o modalitate de a efectua schimbul de bani dintr-un cont de plată (inclusiv bancar) în alt cont, fără a folosi bancnote sau monede. Putem face acest lucru cu ajutorul telefonului, calculatorului sau al unei aplicații pentru a realiza transferul rapid și ușor, direct între conturi.

Având un cont de plată la bancă sau un prestator de servicii de plată nebanca, unde păstrăm banii, putem efectua cumpărături online. Este simplu - după selectarea produsului, ajungem la pasul de plată. Acesta reprezintă opțiunea transferului de credit.

În loc să folosim bani cash, e posibil să intrăm în aplicația de online banking de pe telefon sau calculator, introducând datele magazinului, suma de plată și confirmarea transferului.

Debitarea directă este o modalitate de plată automată prin care, banca sau prestatorul de servicii de plată nebanca, cu acordul persoanei care deține un cont și mijloace bănești disponibile, poate retrage o sumă de bani din acest cont bancar pentru a plăti facturi sau servicii. De exemplu, dacă avem un abonament la telefon sau internet, compania furnizoare de servicii poate retrage lunar din contul nostru banii pentru abonament, fără a mai fi necesar să plătim în mod manual. Totul se întâmplă automat, atâta timp cât există bani în cont și a fost acordată permisiunea prealabilă.

Există multe tipuri de plăți fără numerar, dar toate funcționează prin transferul electronic de bani din contul plătitorului în contul destinatarului, cum ar fi:

- **Plățile mobile** - se efectuează prin utilizarea aplicațiilor financiare ale prestatorilor de servicii de plată.
- **Portofelele electronice** - sunt destinate pentru stocarea datelor de card și pot fi folosite pentru a efectua plăți electronice în magazine. Portofelele electronice autorizate în Republica Moldova răspund cerințelor de securitate avansate.
- **Plățile online** se realizează în mediul digital și implică efectuarea de plăți la nivel global prin intermediul site-urilor și magazinelor online. De asemenea, acestea permit transferul de bani de la o persoană la alta prin platforme specializate în transferuri financiare (exemple: PayPal, Revolut, Wise), care simplifică procesul de plată și transfer, asigurând în același timp securitatea și rapiditatea tranzacțiilor și fiind o componentă esențială a economiei digitale de astăzi.
- **Plățile fără contact (contactless)** - sunt un tip de plată cu cardul bancar care ne permite să plătim pentru bunuri și servicii, atingând cardul sau telefonul de POS terminalul comerciantului.

Tendențele globale privind tranziția către economii cu mai puțin numerar

La nivel global, se remarcă tendința de orientare a economiilor spre reducerea numerarului. Țările care se bazează cel mai puțin pe operațiunile efectuate în numerar sunt, de regulă, cele care au adoptat tehnologii digitale avansate în sistemul financiar. Aceste țări încurajează plățile electronice și dispun de o infrastructură a sistemelor de plată bine definite. Utilizarea numerarului variază semnificativ în Europa. De exemplu, în țările scandinave, doar 4%-6% din totalul plăților la punctul de vânzare se fac în numerar, în timp ce în Germania, Italia, Polonia și Spania în jur de o treime din achitări au loc în numerar.

În Republica Moldova, tot mai frecvent, oamenii achită fără numerar pentru bunuri și servicii. Utilizarea pe scara largă a plăților fără numerar se datorează dezvoltării produselor și tehnologiilor inovatoare pe piața cardurilor de plată oferite de bănci. De asemenea, în dinamică, se remarcă o creștere sporită a popularității utilizării plăților fără numerar. Astfel, dacă în anul 2017, fiecare locuitor al țării a făcut în medie circa 8 plăți fără numerar, în anul 2023, numărul de plăți fără numerar a crescut respectiv la 54. Astfel, în acest ritm și datorită progresului ce ține de dezvoltarea și diversificarea mijloacelor de plată fără numerar, precum și de implementarea schemei de plăți instant, plățile fără numerar în Moldova pot ajunge din urmă țările Uniunii Europene, unde fiecare locuitor face în medie 170 de plăți fără numerar pe an.

Avantajele plăților fără numerar

Multe persoane preferă numerarul pentru că s-au obișnuit cu acesta, fiind mai reticenți la noile tehnologii. Alții sunt îngrijorați din cauza neîncrederii în siguranța plăților efectuate prin mijloacele electronice. În acest sens, există o serie de măsuri pe care, dacă le cunoaștem și le aplicăm, putem evita riscurile de fraudă și să facem plăți în condiții sigure¹. În general, plățile fără numerar vin cu o multitudine de avantaje:

- **Comode în activitățile zilnice.** Atunci când achităm cu cardul, portofelul electronic sau prin QR economisim timp și efort pentru căutarea bancnotelor potrivite în portofel sau verificarea restului, la fel, nu avem de a face cu multe monede mici.
- **Sigure.** Dacă am pierdut portofelul cu numerar, este puțin probabil că o să recuperăm banii. Dacă pierdem cardul, îl putem bloca imediat prin intermediul aplicației bancare sau notificând banca. În plus, multe platforme financiare oferă protecție împotriva fraudelor și au măsuri de securitate avansate.
- **Accesibile în țară și peste hotare.** Indiferent de valuta în care avem deschis contul, plata cu cardul este accesibilă atât în Moldova, cât și în străinătate, în mod fizic și pentru procurările online.
- **Permit o bună planificare financiară și monitorizare a cheltuielilor.** Având un cont bancar și o aplicație mobilă de banking, putem analiza cu ușurință cheltuielile și ne putem gestiona mai bine banii - să stabilim limite, să efectuăm transferuri, să creăm conturi de economii ori să setăm plăți programate.
- **Recompense avantajoase.** Plățile fără numerar sunt avantajoase și pentru că de multe ori putem beneficia de anumite reduceri sau promoții. De exemplu, sunt mulți comercianți care oferă reduceri adiționale atunci când achităm online ori sunt produse legate de carduri de plată ce oferă opțiunea de „cash back” dacă achităm cu cardul la partenerii prestatorilor de servicii de plată.

Plățile fără numerar și dezvoltarea economică

Pe lângă avantajele pe care le resimțim personal, plățile fără numerar vin cu beneficii și asupra economiei în ansamblu. În general, operațiunile fără numerar pot juca un rol crucial în stimularea dezvoltării economice și limitarea multor activități ilegale.

Ce beneficii aduc plățile fără numerar pentru economie

- Plățile fără numerar **pot stimula viteza de circulație a banilor**, care indică numărul de ori în care, în medie, banii sunt transferați între diferiți deținători. Astfel, dacă banii circulă mai repede, aceasta înseamnă că au loc mai multe operațiuni financiare, ceea ce contribuie la creșterea economică.
- Operațiunile fără numerar **sunt esențiale pentru stimularea comerțului electronic.** Acestea permit în afacerile online acceptarea plăților de la clienți din întreaga lume. Ca urmare, se pot deschide noi piețe și oportunități pentru afaceri, stimulându-se dezvoltarea economică.
- **Mai puțină economie informală** și mai mulți bani la bugetul public. Operațiunile în numerar sunt greu de urmărit și de impozitat. De fapt, numerarul nu prea lasă nicio pistă care să ducă la originea sa. Prin natura lor, plățile fără numerar posedă însă un element de transparență sporită. Datorită urmei pe care o lasă fiecare operațiune electronică, nedeclararea veniturilor și, implicit, evaziunea fiscală devin mai dificile. Astfel, trecerea la o economie bazată mai mult pe operațiuni bancare contribuie la diminuarea economiei informale și conduce la creșterea veniturilor colectate la bugetul public național.
- **Combaterea corupției.** Plățile fără numerar pot fi un instrument eficient în lupta împotriva corupției. De exemplu, fiecare interacțiune în plus dintre agenții economici și autoritățile statului, în cazul achitării taxelor sau a anumitor servicii publice, poate crește riscul apariției unor situații de dare și luare de mită. Utilizarea plăților electronice și diminuarea contactului cu factorul uman contribuie la reducerea acestui risc.
- **Combaterea spălării banilor.** Majoritatea veniturilor ilegale (obținute din infracțiuni, cum ar fi traficul de droguri, înșelăciunea, luarea de mită etc.) sunt, de obicei, bani în numerar. Amestecul fondurilor ilegale cu cele dintr-o afacere bazată pe numerar este o schemă frecvent utilizată în spălarea banilor. Infractorul utilizează o afacere legală bazată pe încasări în numerar pentru a putea explica originea numerarului obținut, de fapt, din infracțiuni. Trecerea către economii mai puțin bazate pe cash poate combate acest fenomen.
- **Combaterea concurenței neloiale.** Plățile fără numerar pot contribui la reducerea concurenței neloiale. Pe de o parte, acestea pot îmbunătăți transparența în operațiunile efectuate și pot facilita identificarea practicilor neloiale, raportarea veniturilor. Pe de altă parte, nu permit intrarea în sistemul financiar a banilor proveniți din surse ilegale.

Cadrul legal național privind limitarea plăților în numerar

Pornind de la aceste avantaje și pentru a stimula plățile efectuate prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar, a fost adoptată Legea privind efectuarea decontărilor în numerar. Aceasta stabilește limite exacte de efectuare a plăților în numerar care urmează să fie aplicate începând cu anul 2025. Astfel, **pentru persoanele fizice**:

- în cazul achiziționării unui bun imobil, se permite achitarea în numerar, doar dacă prețul indicat în contractul de vânzare-cumpărare nu depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate²;
- în cazul unui mijloc de transport, achitarea în numerar este permisă doar când prețul, indicat în contractul de vânzare-cumpărare, nu depășește echivalentul a 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Atunci când prețul bunului imobil sau al mijlocului de transport este mai mare decât plafoanele menționate, plata urmează să fie efectuată prin transfer bancar, cu excepția sumei de până la 200 000 lei care poate fi achitată în numerar.

La fel, această Lege stabilește și anumite limite a plăților în numerar pentru **persoanele juridice și cele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător**. Astfel, ca regulă generală, acestora li se va permite efectuarea plăților în numerar doar în sumă ce nu depășește cumulativ 100 mii de lei lunar. Această limită nu este valabilă însă pentru operațiunile în numerar efectuate în raport cu persoanele fizice și care țin de tranzacțiile cu predarea deșeurilor de metale, hârtie, carton, cauciuc, plastic sau sticlă precum și a acumulatorilor electrice uzate, pentru care limita plăților în numerar este de 100 de mii de lei anual, și pentru tranzacțiile legate de vânzarea producției de fitotehnie și horticultură, limita stabilită fiind de 200 mii de lei anual.

Utilizarea plăților în numerar este și va rămâne disponibilă

Libertatea de a alege modalitatea de plată rămâne o condiție esențială pentru incluziunea financiară a tuturor grupurilor în societate. Această progresie continuă să influențeze modul în care gestionăm și utilizăm banii, deschizând calea pentru noi inovații și transformări în sistemul financiar global. La nivel european, de exemplu, prin Strategia de numerar 2030, Banca Centrală Europeană se angajează să asigure posibilitatea consumatorilor de a rămâne liberi să aleagă cum să plătească, astfel încât numerarul să rămână ca o opțiune valabilă și acceptată pe scară largă ca mijloc de plată. În paralel, sunt aplicate rigorile necesare pentru a preveni condițiile prielnice activităților ilegale într-un mediu economic.

CUM NE ADĂPTĂM LA TEHNOLOGIILE DE PLĂȚI

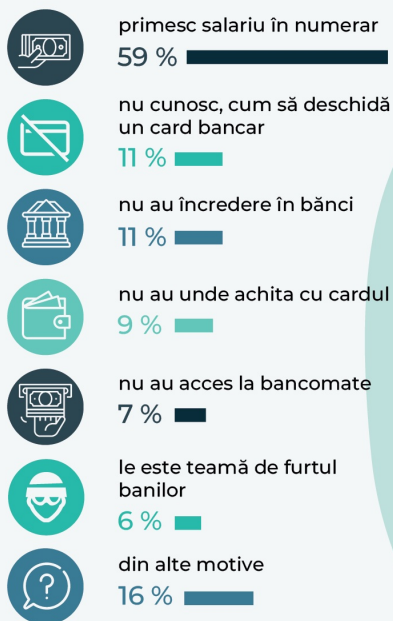

68% din populația de peste 18 ani a Republicii Moldova deține, cel puțin, un card de plăți,

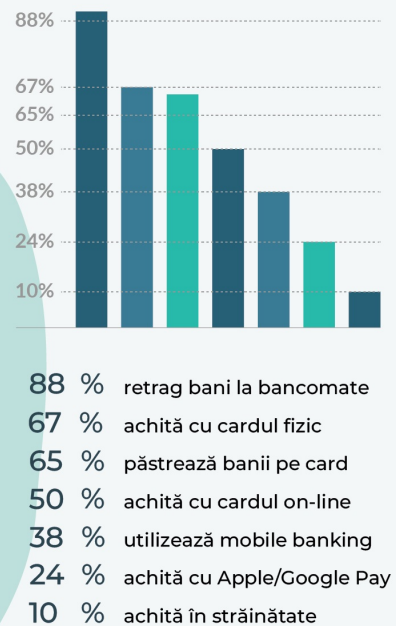

în timp ce 32% nu posedă niciun card.

Din ce motive 32% din cetățeni **NU** au încă un card

Cum utilizează cardul 68% din cetățeni

Primirea salariului și a pensiei în numerar reprezintă principalul motiv din care nu dețin un card bancar.

Mobile banking și plățile cu telefonul sunt utilizate în special de tineri, persoane cu venituri mari, cu studii superioare și din mediul urban.

Banca Națională a Moldovei

Campania Națională de Educație Financiară este implementată de Banca Națională a Moldovei și Expert-Grup, cu sprijinul proiectului USAID Moldova „Reforme Instituționale și Structurale în Moldova” (#MISRA) Moldova PRO Reforme.

USAID
DIN PARTEA POPORULUI AMERICAN

1. Nota despre siguranța plăților fără numerar

2. Mărimea salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2024, este de 13 700 lei.

Tags

[economie cu mai puțin numerar](#) [2]

[plăți fără numerar](#) [3]

[plățile fără numerar](#) [4]

[educație financiară pentru toți](#) [5]

[campania de educatie financiara](#) [6]

[campanie de educație financiară](#) [7]

[campania de educatie financiar](#) [8]

[Educație financiară pentru toți](#) [9]

[Educația financară pentru toți](#) [10]

Source URL:

<http://bnm.md/en/node/67544>

Related links:

[1] http://bnm.md/files/Info1-3_cum_ne_adaptam_tehnologii_plati_1.png [2] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=economie cu mai puțin numerar](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=economie%20cu%20mai%20puțin%20numerar) [3] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=plăți fără numerar](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=plăți%20fără%20numerar) [4] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=plățile fără numerar](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=plățile%20fără%20numerar) [5] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=educație financiară pentru toți](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=educație%20financiară%20pentru%20toți) [6] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=campania de educatie financiara](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=campania%20de%20educatie%20financiara) [7] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=campanie de educație financiară](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=campanie%20de%20educație%20financiară) [8] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=campania de educatie financiar](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=campania%20de%20educatie%20financiar) [9] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Educație financiară pentru toți](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Educație%20financiară%20pentru%20toți) [10] [http://bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Educația financară pentru toți](http://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Educația%20financară%20pentru%20toți)